

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

De Mollen-, Egels- en Kikvorschenwet heeft ten doel de in haar citeertitel genoemde diersoorten wegens hun nuttigheid voor de landbouw te beschermen tegen te ver gaande vervolging door de mens. Zij verbiedt daartoe het vangen of doden van mollen en egels op gronden, bij anderen in gebruik, en het verhandelen en vervoeren van mollen, mollenhuiden en egels, tenzij met machtiging van het bevoegd gezag (artikelen 1 en 2). Voorts verbiedt zij het verhandelen van kikvorsen en het vervoeren van kikvorsen ten getale van meer dan tien en van delen van kikvorsen, behoudens ontheffing (artikel 4).

De wet is voortgevloeid uit de Nuttige Dierenwet 1914. Deze laat als raamwet het geven van concrete beschermingsvoorschriften over aan een algemene maatregel van bestuur met provisorische wetskracht (artikel 1), die gevolgd moet worden door een definitieve voorziening bij wet (artikel 2). Aanvankelijk werden op grond van de Nuttige Dierenwet 1914 slechts voor de mollen en kikvorsen beschermingsmaatregelen getroffen, die resulteerden in de wet van 15 december 1917, *Stb.* 706. Later werd ook de egel onder bescherming geplaatst, waarvan de definitieve regeling geschiedde in de vorm van de wet van 7 juni 1919, *Stb.* 290, tot wijziging van de Mollen- en Kikvorschenwet van 1917, waarvan ook de naam werd aangevuld. Behalve ten aanzien van de mol, egel en kikvors is tot dusver aan de Nuttige Dierenwet 1914 geen uitvoering gegeven.

De omstandigheden, die destijds de stoot tot de wettelijke bescherming gaven, zijn, zoals te verwachten was in de ruim 40 jaren dat de wet bestaat, in verschillende opzichten veranderd.

Zo is er wat de mol betreft van een bedreiging van het voortbestaan van de soort geen sprake meer. Integendeel, de laatste jaren is een sterke uitbreiding van de stand waargenomen. Terwijl destijds de hoge prijs van mollenhuiden een factor was, die massale vervolging in de hand werkte, is thans

de prijs laag doordat mollenhuiden voor de bonthandel minder aantrekkelijk geworden zijn. In deze situatie zou ook zonder bescherming geen uitroeiing van de mol behoeven te worden gevreesd, m.a.w. op dit punt heeft de wet zich zelf overleefd.

Enigszins anders is de situatie ten aanzien van de kikvors. Deze schijnt ondanks de bescherming in aantal te zijn achteruitgegaan. De verklaring daarvoor moet gezocht worden in het als gevolg van cultuurtechnische maatregelen geleidelijk verminderen van drassige gronden, die de kikvors nodig heeft om te fourageren, terwijl vermoedelijk ook de waterverontreiniging ongunstig heeft gewerkt. Het is moeilijk te voorspellen of in de huidige omstandigheden een opheffing van de bescherming zou leiden tot een hernieuwde vervolging van de kikvors door de mens, zoals deze vroeger plaatsvond in verband met de uitvoer van kikvorsen ten behoeve van Parijse restaurants.

Omtrent de stand van de egels is weinig bekend.

Zou er aan bescherming van de kikvors of de egel nog behoefte blijken te bestaan, dan behoeft hierin echter niet door een regeling van de centrale overheid te worden voorzien. Krachtens zijn instellingsbesluit is nl. ook het Landbouwschap bevoegd ter bescherming van voor de landbouw nuttige diersoorten regelend op te treden. Mede met het oog hierop is de ondergetekende van mening, dat de Mollen-, Egels- en Kikvorschenwet thans in haar geheel kan worden ingetrokken. Voor zover de ontwikkeling van de situatie daarna een nieuwe bescherming, b.v. van de kikvorsen, wenselijk zou maken, zal het Landbouwschap dan de mogelijkheid hebben hieromtrent voorschriften te geven, een mogelijkheid die het schap overigens reeds bezat voor de diersoorten, waarvoor tot dusver aan de Nuttige Dierenwet 1914 nog geen uitvoering werd gegeven.

De Minister van Landbouw en Visserij,
V. G. M. MARIJNEN.